TEISINGUMO TEISMO (antroji kolegija)

SPRENDIMAS

2004 m. birželio 24 d.*

Byloje C-278/02

dėl *Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* (Austrija) pagal EB 234 straipsnį Teisingumo Teismui pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje, pradėtoje

Herbert Handlbauer GmbH,

dėl 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, p. 1) 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo,

* Proceso kalba: vokiečių.

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas C. W. A. Timmermans, teisėjai J.-P. Puissochet, J. N. Cunha Rodrigues, R. Schintgen (pranešėjas) ir N. Colneric,

generalinis advokatas A. Tizzano,
sekretorė M. Múgica Arzamendi, vyriausioji administratorė,

išnagrinėjęs rašytines pastabas, pateiktas:

— *Herbert Handlbauer GmbH*, atstovaujamos *Rechtsanwalt* L. Harings,

— Austrijos vyriausybės, atstovaujamos H. Dossi,

— Europos Bendrijų Komisijos, atstovaujamos G. Braun ir M. Niejahr,

susipažinęs su posėdžio pranešimu,

išklausęs 2003 m. lapkričio 4 d. posėdyje *Herbert Handlbauer GmbH*, atstovaujamos L. Harings, Austrijos vyriausybės, atstovaujamos H. Bauer ir H. Schauer, Jungtinės

Karalystės vyriausybės, atstovaujamos K. Manji, padedamo *barrister* T. Eicke, ir Komisijos, atstovaujamos M. Niejahr, žodinius pasisakymus,

susipažinęs su 2004 m. sausio 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

1 2002 m. liepos 11 d. nutartimi, kurią Teisingumo Teismo sekretoriatas gavo 2002 m. liepos 29 d., *Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* pagal EB 234 straipsnį kreipėsi į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, pateikdamas du klausimus dėl 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, p. 1) 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šie klausimai buvo pateikti nagrinėjant ginčą tarp *Herbert Handlbauer GmbH* (toliau – *Handlbauer*) ir *Zollamt Salzburg/Erstattungen* (Zalcburgo muitinės įstaiga/grąžinamosios išmokos, toliau – *Zollamt*) dėl pareigos grąžinti 1996 m. suteiktą galvijienos siuntos eksporto grąžinamosios išmokos avansą.

Teisinis pagrindas

Bendrijos teisė

Europos Bendrijų finansinių interesų apsauga

3 Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnis nustato:

„1. Siekiant apsaugoti Europos Bendrijų finansinius interesus, šiuo reglamentu nustatomos bendrosios taisyklės, reglamentuojančios vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei nuobaudas už Bendrijos teisės aktų pažeidimus.

2. „Pažeidimas" – tai bet kuris Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimas, susijęs su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, dėl kurio Bendrijų bendrajam biudžetui ar jų valdomiems biudžetams padaroma žala sumažinant ar iš viso prarandant pajamas, gaunamas iš tiesiogiai Bendrijų vardu surinktų nuosavų lėšų, arba darant nepagrįstas išlaidas."

4 Pagal to paties Reglamento 3 straipsnį:

„1. Patraukimo atsakomybėn senaties terminas – ketveri metai nuo tada, kai buvo padarytas 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas pažeidimas. Atskirų sektorių taisyklėse gali būti nustatytas trumpesnis senaties terminas, tačiau ne trumpesnis kaip treji metai.

Jeigu pažeidimai yra tęstiniai ir pakartotini, senaties terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas. Vykdant daugiametes programas, senaties terminas nesibaigia tol, kol visiškai nebaigiama programa.

Senaties eiga nutrūksta, jeigu kompetentinga institucija imasi bet kokio su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn susijusio veiksmo, apie kurį pranešama atitinkamam asmeniui. Senaties eiga atnaujinama po kiekvieno ją nutraukusio veiksmo.

Tačiau senaties terminas įsigalioja ne vėliau kaip tą dieną, kai pasibaigia laikotarpis, lygus dvigubam senaties terminui, per kurį kompetentinga institucija nepaskyrė nuobaudos, išskyrus tuos atvejus, kai administracinė procedūra laikinai sustabdoma pagal 6 straipsnio 1 dalį.

2. Administracinę nuobaudą skiriantis sprendimas įvykdomas per trejus metus nuo tos dienos, kai sprendimas tampa galutinis.

Nutrūkimo ir laikino sustabdymo atvejus reglamentuoja atitinkamų nacionalinės teisės aktų nuostatos.

3. Valstybės narės išlaiko teisę taikyti ilgesnį laikotarpį, nei atitinkamai numatyta šio straipsnio 1 ir 2 dalyse." (Pataisytas vertimas.)

5 Reglamento Nr. 2988/95 4 straipsnis, nustatantis reikalavimą grąžinti neteisėtai gautą naudą, išdėstytas taip:

„1. Įvykdžius bet kokį pažeidimą, neteisingai įgyta nauda paprastai panaikinama:

— įpareigojant sumokėti nustatytas sumas arba grąžinti neteisėtai įgytas sumas,

— visiškai arba iš dalies nusavinant užstatą, kuris buvo pateiktas kartu su paskirtos sumos prašymu arba tada, kai buvo gautas išankstinis mokėjimas.

2. Taikant 1 dalyje nurodytas priemones apsiribojama įgytos naudos panaikinimu ir, jei taip yra numatyta, palūkanomis, kurias galima nustatyti pagal vienodą palūkanų normą.

3. Jeigu nustatoma, kad veiksmais buvo siekiama gauti naudos, kuri neatitinka konkrečiu atveju taikomų Bendrijos teisės tikslų, dirbtinai sukuriant sąlygas, būtinas tokiai naudai gauti, toji nauda, atsižvelgiant į kiekvieną konkretų atvejį, panaikinama arba sutrukdoma ją gauti.

4. Šiame straipsnyje numatytos priemonės nelaikomos nuobaudomis."

6 To paties reglamento 5 straipsnis numato administracines nuobaudas, kurios gali būti skiriamos padarius tyčinius pažeidimus arba pažeidimus dėl neatsargumo, būtent administracinę baudą arba visišką ar dalinį suteiktos naudos panaikinimą.

7 Galiausiai Reglamento Nr. 2988/95 8 straipsnis numato valstybių narių pareigą imtis priemonių, būtinų, kad būtų užtikrintas su Bendrijų finansiniais interesais susijusių sandorių teisėtumas, patikrinimų ir inspektavimų vietoje pobūdis bei atlikimo tvarka, nustatoma prireikus pagal atskirų sektorių taisykles taip, kad būtų užtikrintas vienodas atitinkamų priemonių taikymas.

Eksporto grąžinamųjų išmokų už žemės ūkio produktus sistema

8 1987 m. lapkričio 27 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3665/87, nustatančio išsamias bendrąsias grąžinamųjų išmokų už žemės ūkio produktus sistemos taikymo taisykles (OL L 351, p. 1), su pakeitimais, padarytais 1994 m. gruodžio 2 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 2945/94 (OL L 310, p. 57) 11 straipsnio 1 dalis nustato:

„Jei siekdamas gauti eksporto grąžinamąją išmoką eksportuotojas kreipėsi dėl didesnės nei taikoma grąžinamosios išmokos, atitinkamam eksportui suteikiama grąžinamoji išmoka yra išmoka, taikoma realiai eksportuotam produktui, išskaičiavus atitinkamą sumą:

a) grąžinamosios išmokos, dėl kurios buvo kreiptasi, ir grąžinamosios išmokos, taikomos realiai atliktam eksportui, skirtumo pusę;

b) <...>“ (Neoficialus vertimas.)

9 Pagal to paties straipsnio 3 dalį:

„Nepažeidžiant pareigos sumokėti 1 dalies ketvirtoje pastraipoje nurodytą skirtumą, neteisėtai išmokėjus grąžinamąją išmoką, išmokos gavėjas turi grąžinti neteisėtai įgytas sumas, įskaitant visas pagal 1 dalies pirmą pastraipą taikomas nuobaudas bei palūkanas, skaičiuojamas nuo išmokėjimo iki grąžinimo <...>“ (Neoficialus vertimas.)

10 Be to, 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 4045/89 dėl valstybių narių atliekamų sandorių, sudarančių Europos žemės ūkio orientavimo ir garantijų fondo Garantijų skyriaus finansavimo sistemos dalį, patikrinimo ir panaikinančio Direktyvą 77/435/EEB (OL L 388, p. 18) 2 straipsnis numato valstybių narių pareigą atlikti sistemingą parinktų įmonių, atliekančių sandorius, sudarančius finansavimo sistemos dalį, patikrinimą. Įmonės patikrinimui parenkamos pagal jų reikšmę ir kitus pažeidimų rizikos faktorius.

Bendrijos muitinės kodeksas

11 1992 m. spalio 12 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 2913/92, nustatančio Bendrijos muitinės kodeksą (OL L 302, p. 1, toliau – BMK) 221 straipsnio 1 dalis nustato:

„Įtraukus muito sumą į apskaitą, apie ją taikant atitinkamas procedūras turi būti pranešama skolininkui.“

12 Pagal to paties straipsnio 3 dalį:

„Pranešimas skolininkui nebegali būti pateikiamas pasibaigus trejų metų laikotarpiui nuo skolos muitinei atsiradimo dienos. Tačiau jeigu priežastis, dėl kurios muitinė negalėjo apskaičiuoti tikslios teisiškai privalomos sumokėti pinigų sumos, buvo veiksmas, dėl kurio galėjo būti iškelta baudžiamoji byla, toks pranešimas gali būti pateikiamas ir pasibaigus nurodytam trejų metų laikotarpiui, jeigu jį pateikti leidžia galiojančios nuostatos."

Nacionalinė teisė

13 *L'Ausfuhrerstattungsgesetz* (Įstatymas dėl eksporto gražinamųjų išmokų, BGBl. 1994/660, toliau – AEG) 5 straipsnis numato neteisėtai gautų grąžinamųjų išmokų grąžinimą. Jeigu įstatymas tiesiogiai neįtvirtina tokio grąžinimo termino, šio įstatymo 1 straipsnio 5 dalis šiuo klausimu nukreipia į muitų srityje taikomas nuostatas.

14 Faktinių aplinkybių metu galiojusios *Zollrechts-Durchführungsgesetz* (Įstatymas dėl muitų teisės taikymo BGBl. I, 1998/13, toliau – *ZollR-DG*) redakcijos 74 straipsnio 2 dalis nustatė:

„Importo ir eksporto muitų atžvilgiu senaties terminas yra treji metai, skaičiuojant nuo skolos atsiradimo dienos. Neteisėtai nesumokėtų importo ir eksporto muitų atžvilgiu šis terminas yra dešimt metų, su sąlyga, kad padarius finansinį pažeidimą, dėl kurio galima patraukti atsakomybėn tik teisme arba teismo kolegijoje, muitų

įstaigos per trejus metus nuo jos atsiradimo dienos iš viso negali arba negali tiksliai nustatyti skolos. Kitoms paslaugoms šiuo atveju senaties terminas nustatomas pagal bendrąsias muitų srities nuostatas."

Pagrindinė byla ir prašyme priimti prejudicinį sprendimą pateikti klausimai

15 1996 m. rugsėjo 3 d. *Handlbauer* eksportavo į Vengriją 958 vienetų šaldytos galvijienos, kurios bendras svoris 19 912,36 kg, siuntą. 1996 m. rugsėjo 24 d. už šį sandorį ji gavo 202 769 ATS grąžinamosios išmokos avansą. Šiam avansui suteiktas užstatas buvo grąžintas 1996 m. gruodžio 12 d.

16 1999 m. gruodžio 20 d. *Handlbauer* buvo pranešta, kad *Hauptzollamt Linz* (Austrija) išorinės kontrolės ir įmonių patikrinimų skyrius (pagrindinė muitinės įstaiga) pradeda 1996 m. eksporto patikrinimą galvijienos ir kiaulienos rinkų organizavimo srityje. Iš prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nutarties matyti, kad *Handlbauer* pateko į pagal Reglamentą Nr. 4045/89 tikrintinų įmonių sąrašą, kadangi vykdant 1995 m. eksportą buvo nustatyta keletas pažeidimų.

17 2000 m. atlikus patikrinimus buvo nustatyta, kad daugeliu atveju nebuvo įrodyta 1996 m. eksportuotos mėsos Bendrijos kilmė.

18 Todėl 2001 m. sausio 20 d. Sprendimu *Zollamt*, remdamasis AEG 5 straipsnio ir Reglamento Nr. 3665/87 11 straipsnio 3 dalies nuostatomis, pareikalavo iš *Handlbauer* grąžinti grąžinamosios išmokos avansą ir paskyrė jai 101 384 ATS dydžio baudą pagal to paties Reglamento 11 straipsnio 1 dalies a punktą.

19 Administracine tvarka atmetus skundą dėl šio sprendimo, *Handlbauer* prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiame teisme pareiškė ieškinį, nurodydama, kad baigėsi trejų metų senaties terminas, numatytas BMK 221 straipsnio 3 dalyje ir *ZollR-DG* 74 straipsnio 2 dalyje. Šios padėties nepakeitė Reglamentas Nr. 2988/95, nustatęs valstybėms narėms tik bendras taisykles, kurios negali nei tiesiogiai daryti neigiamo poveikio ekonominės veiklos vykdytojams, nei būti teisiniu pagrindu baudų skyrimui.

20 *Handlbauer* manymu, senaties terminas turėjo būti pradėtas skaičiuoti nuo 1996 m. rugsėjo 24 d., tai yra eksporto grąžinamosios išmokos suteikimo dieną, arba 1996 m. gruodžio 12 d., t. y. užstato grąžinimo dieną. Tačiau dėl šios išmokos grąžinimo ir atitinkamos baudos skyrimo buvo nuspręsta 2001 m. sausio 20 d.

21 Atsakydamas *Zollamt* nurodė tiesiogiai taikomą Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį, numatančią ketverių metų senaties terminą, kurį gali nutraukti patikrinimai, pavyzdžiui, atlikti *Handlbauer*.

22 Tokiomis aplinkybėmis *Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir kreipėsi į Teisingumo Teismą pateikdamas šiuos klausimus:

„1. Ar nustačius pažeidimų, Reglamentas <...> Nr. 2988/95 yra tiesiogiai taikomas <...> valstybėse narėse, ypač rinkų organizavimo srityje (eksporto grąžinamosios išmokos)?

Ar valstybių narių muitinės turi taikyti tiesiogiai šio reglamento 3 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatytas ketverių metų patraukimo atsakomybėn už atliktus pažeidimus senaties terminas?

2. Ar pranešimas įmonės vadovybei apie muitinės patikrinimą, yra veiksmas, susijęs su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn, kuris nutraukia šio reglamento 3 straipsnio 1 dalyje numatytą ketverių metų senaties terminą, jeigu patikrinimas buvo atliktas pagal Reglamentą (EEB) Nr. 4045/89 dėl pripažinto pavojaus ar dažnų veiksmų, keliančių grėsmę Bendrijos finansiniams interesams įgyvendinant bendrą žemės ūkio politiką?"

23 Vykstant procesui Teisingumo Teismui buvo pranešta, kad įsigaliojus *Abgaben-Rechtsmittel-Reformgesetz* (Įstatymas dėl reformos, susijusios su teisinės gynybos priemonėmis finansų srityje, BGBl. I 2002/97), pagrindinė byla tapo teisminga *Unabhängiger Finanzsenat, Außenstelle Klagenfurt* (Austrija).

Dėl pirmo klausimo

24 Pirmas prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas, sudarytas iš dviejų kartu nagrinėtinų dalių, iš esmės yra, ar Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis valstybėse narėse taikoma tiesiogiai, įskaitant eksporto grąžinamųjų išmokų už žemės ūkio produktus sritį, nepaisant nacionalinės muitų teisės aktų nuostatų, numatančių trumpesnį senaties terminą.

25 Šiuo atveju primintina, kad dėl jų pobūdžio ir paskirties Bendrijos teisės šaltinių sistemoje reglamentų nuostatos paprastai iškart veikia nacionalinės teisės sistemose, todėl nacionalinės valdžios institucijoms nereikia imtis taikymo priemonių (1972 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Leonesio*, 93/71, Rink. p. 287, 5 punktas).

26 Vis dėlto, kai kurias jų nuostatas gali prireikti įgyvendinti valstybėms narėms priimant taikymo priemones (2001 m. sausio 11 d. Sprendimo *Monte Arcosu*, C-403/98, Rink. p. I-103, 26 punktas).

27 Tačiau taip nėra Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies, kuri įtvirtindama ketverių metų; skaičiuojant nuo pažeidimo įvykdymo, patraukimo atsakomybėn už pažeidimus senaties terminą, nepalieka valstybėms narėms jokios veikimo laisvės ir nenurodo joms priimti įgyvendinimo priemonių, atveju.

28 Aplinkybė, kad pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą atskirų sektorių taisyklėse gali būti nustatyti trumpesni senaties terminai, tačiau ne trumpesni kaip treji metai, arba kad pagal to paties straipsnio 3 dalį valstybės narės gali numatyti ilgesnius terminus, nesukelia abejonių dėl šio reglamento 1 straipsnio 1 dalies taikymo nedelsiant, jei tokių leidžiančių nukrypti nuostatų nėra Bendrijos atskirų sektorių taisyklėse arba nacionalinės teisės aktuose.

29 Tačiau pagrindinės bylos aplinkybėmis jokia Bendrijos atskirų sektorių taisyklių nuostata eksporto grąžinamųjų išmokų už žemės produktus srityje nenumatė trumpesnio termino neteisėtai gautoms sumoms grąžinti. Be to, iš bylos medžiagos matyti, kad tuo metu jokia Austrijos teisės akto nuostata nenumatė senaties termino, ilgesnio kaip ketveri metai.

30 Vis dėlto *Handlbauer* ir Komisija tvirtina, jog Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis nėra susijusi su reikalavimu grąžinti neteisėtai įgytą išmoką. *Handlbauer* nuomone, ši nuostata susijusi tik su pažeidimo atveju skiriamomis baudžiamosiomis sankcijomis, o Komisija mano, kad ji apima tik priemones, numatančias administracinę nuobaudą pagal to paties Reglamento 5 straipsnį.

31 Šiuo atveju primintina, kad Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 1 dalis nustato „bendrąsias taisykles, reglamentuojančias vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei nuobaudas už Bendrijos teisės aktų pažeidimus" tam, kaip matyti iš šio reglamento trečiosios konstatuojamosios dalies, kad „visose srityse būtų panaikinti Bendrijų finansinius interesus pažeidžiantys teisės aktai".

32 Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis, kiek tai susiję su patraukimu atsakomybėn, įtvirtina senaties terminą, skaičiuojamą nuo tada, kai padaromas pažeidimas, kurį to paties reglamento 1 straipsnio 2 dalis įvardija kaip „bet kurį Bendrijos teisės aktų nuostatų pažeidimą, susijusį su ekonominės veiklos vykdytojo veiksmais ar neveikimu, dėl kurio Bendrijų bendram biudžetui padaroma žala <...>".

33 Kaip pastebėjo Austrijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybės, toks apibrėžimas, apimantis tyčinius pažeidimus ir pažeidimus dėl neatsargumo, pagal Reglamento Nr. 2988/95 5 straipsnį gali būti pagrindas administracinės nuobaudos skyrimui, nors pagal to paties reglamento 4 straipsnį pažeidimai užtraukia tik neteisėtai įgytų sumų grąžinimą.

34 Iš to išplaukia, kad Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis taikoma ir 5 straipsnyje, ir šio reglamento 4 straipsnyje numatytiems pažeidimams, keliantiems grėsmę Bendrijų finansiniams interesams.

35 Todėl atsakymas į pirmą klausimą yra toks: nesant atskirų Bendrijos sektorių taisyklių, numatančių trumpesnį terminą, bet ne trumpesnį kaip treji metai, arba ilgesnį senaties terminą įtvirtinančių nacionalinių teisės aktų, Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis valstybėse narėse yra taikoma tiesiogiai, įskaitant eksporto grąžinamųjų išmokų už žemės ūkio produktus sritį.

Dėl antro klausimo

36 Antras prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo klausimas iš esmės yra, ar Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečioji pastraipa turi būti aiškinama taip, kad pranešimas atitinkamai įmonei apie muitinės patikrinimą yra

veiksmas, susijęs su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn, kuris nutraukia to paties straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytą senaties terminą.

37 *Handlbauer* manymu, remiantis teisinio tikrumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principais, tik veiksmai, susiję su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn, kurie pagrįsti konkrečiu pažeidimo įtarimu, galėtų nutraukti Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečioje pastraipoje numatytą senaties terminą. Tačiau patikrinimai pagal to paties reglamento 8 straipsnį, apimantys pagal Reglamentą Nr. 4045/89 įmonėse atliktus patikrinimus, šio poveikio neturi. Daugiausia senatis galėtų būti nutraukta dėl veiksmų, susijusių su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn.

38 Austrijos vyriausybė mano, kad šioje byloje senaties terminas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą bet kuriuo atveju buvo nutrauktas *Handlbauer* atlikus patikrinimus.

39 Komisija tvirtina, kad pranešimas apie patikrinimą pagal Reglamentą Nr. 4045/89, skirtą galimiems konkretiems pažeidimams nustatyti, jau pats savaime yra senaties terminą nutraukiantis veiksmas. Iš tikrųjų pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečią pastraipą nereikalaujama, kad tyrimas būtų susijęs su konkrečiu pažeidimu, kuris gali būti nustatomas tik atlikus patikrinimą.

40 Šiuo atžvilgiu reikia pabrėžti, kad bendrąja prasme senaties terminai atlieka teisinio tikrumo užtikrinimo funkciją (žr. 1970 m. liepos 15 d. Sprendimo *ACF Chemiefarma*

prieš Komisiją, 41/46, Rink. p. 661, 19 punktą). Generalinis advokatas savo išvados 82 ir kituose punktuose pastebėjo, kad tokia funkcija nebūtų iki galo įgyvendinta, jei Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas senaties terminas galėtų būti nutraukiamas dėl kiekvieno nacionalinės administracijos bendro pobūdžio patikrinimo, neturinčio ryšio su įtariamais pažeidimais, pakankamai glaudžiai susijusiais su nurodytais sandoriais.

41 Šiuo atveju iš bylos medžiagos matyti, kad pranešimas *Handlbauer* apie pagal Reglamentą Nr. 4045/89 nuspręstą patikrinimą buvo neatskiriamai susijęs su visu šios bendrovės 1996 m. vykdytu eksportu bendro galvijienos ir kiaulienos rinkų organizavimo srityje. Toks pranešimas, kuriame nebuvo jokios nuorodos apie pakankamai apibrėžtus pažeidimų įtarimus, negalėjo pats savaime nutraukti 1996 m. rusėjo 24 d. suteiktos grąžinamosios išmokos grąžinimo senaties termino.

42 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui reikėtų patikrinti, ar nacionalinės valdžios institucijų vėlesni veiksmai dėl patikrinimo ar atlikus patikrinimą, apie kurį buvo pranešta 1999 m. rugsėjo 20 d., buvo susiję su vienu ar keliais konkrečiais eksporto, kuriam buvo suteikta aptariama grąžinamoji išmoka, pažeidimais, dėl kurių galėjo būti nutrauktas minėtos išmokos grąžinimo senaties terminas.

43 Atsižvelgiant į tai, kas buvo pasakyta, atsakymas į antrą klausimą yra toks: pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečiąją pastraipą pranešimas atitinkamai įmonei apie muitinės patikrinimą yra laikomas su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn susijusiu veiksmu, kuris nutraukia to paties straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytą senaties terminą, tik jei sandoriai, dėl kurių teisėtumo kyla įtarimų, yra akte pakankamai aiškiai aprašyti.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

44 Austrijos ir Jungtinės Karalystės vyriausybių bei Komisijos, kurios pateikė Teisingumo Teismui savo pastabas, išlaidos nėra atlygintinos. Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, išlaidų klausimą turi spręsti pastarasis teismas.

Remdamasis šiais motyvais,

TEISINGUMO TEISMAS (antroji kolegija),

atsakydamas į 2002 m. liepos 11 d. Nutartimi *Berufungssenat I der Region Linz bei der Finanzlandesdirektion für Oberösterreich* pateiktus klausimus, nusprendžia:

1. **Nesant atskirų Bendrijos sektorių taisyklių, numatančių trumpesnį terminą, bet ne trumpesnį kaip treji metai, arba nacionalinių teisės aktų, įtvirtinančių ilgesnį senaties terminą, 1995 m. gruodžio 18 d. Reglamento Nr. 2988/95 (EB, Euratomas) dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos 3 straipsnio 1 dalis valstybėse narėse yra taikoma tiesiogiai, įskaitant eksporto grąžinamųjų išmokų už žemės ūkio produktus sritį.**

2. **Pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies trečiąją pastraipą pranešimas atitinkamai įmonei apie muitinės patikrinimą yra laikomas su pažeidimo tyrimu ar patraukimu atsakomybėn susijusiu veiksmu, kuris nutraukia to paties straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje numatytą senaties terminą, tik jei sandoriai, dėl kurių teisėtumo kyla įtarimų, yra pakankamai aiškiai aprašyti akte.**

Timmermans Puissochet Cunha Rodrigues

Schintgen Colneric

Paskelbta 2004 m. birželio 24 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Sekretorius

R. Grass

Antrosios kolegijos pirmininkas

C. W. A. Timmermans